Ч. 284 (14.533). Львів, четвер 17. грудня 1936. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 22-9-41.
„ Друкарні: 229-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Панамериканська конференція взиває еспанців до мира.

На останньому засіданні панамериканська конференція зредагує

заклик до еспанського народу, щоби він покінчив громадянську війну.

Льондонські міродатні кола привязують чималу вагу до того заклику тому, що деякі уряди латинської Америки мають чималий вплив на еспанців, зокрема на уряд з Бургосу. У Льондоні припускають, що справжнім ініціятором відозви є Рузвельт.

Він вже вернувся до Білого Дому і заявив журналістам, що

конференція в Буенос Айрес не завела великих надій,

що їх з нею вязали.

Справу міжамериканського трибуналу розгляне найближча конференція, в Лімі; її годі рішати на борзі.

Висліди реформи „людового фронту" у Франції.

Пресові органи промислових кол описують, які наслідки дало введення 40-годинного тижня праці у гірництві.

„Ля Депеш" стверджує, що через те

продукція вугілля змаліла на 1/6,

тому франц. уряд мусів збільшити контінгент на ввіз вугілля зі закордону на 1,100.000 тон.

Реформа не зменшила безробіття,

бо воно майже зникнуло завдяки ростучому запотребуванню на французьке вугілля.

„Нор Індустріель" зазначує, що з 400.000 французьких безробітних мало хто дістане працю в гірництві, бо це або дуже старі люди або некваліфіковані. Тому єдиний наслідок 40-годинного тижня праці буде такий, що

Франція знову мусітиме спроваджувати робітників зі закордону.

НЕВДАЛИЙ СТРАЙК.

Заклик до страйку огородників париської округи не найшов відгуку; нема небезпеки, що у Парижі не стане городовини. Нині в 3. год. досвіта було стільки городовини, що звичайно.

Чи „общество Качковського" є протектором православія?

Спростування.

Львів, 14. грудня 1936.

До П. Т. Редакції „Діла", Львів, Ринок ч. 10.

В звязи зі статею під заголовком „Общество Качковського"—протектором православія" („Діло" з 11. грудня 1936 ч. 279) просимо на основі § 19. пресового закона помістити в найближчім числі Вашої газети на тій самій сторінці і тими самими черенками слідуюче спростоване:

1. Неправда, що „Общество Качковського" являеться „протектором православія", але правда, що Общество ім. М. Качковского, згідно з §. 5 своего статута розвиває діятельність в напрямі культурного, морального і економічного розвитку руского народа, до релігійної борби зовсім не вмішуется і до своїх членів, без огляду на іх віроісповідане, відносится одинаково.

2. Неправда, що „Общество Качковського" являеться „протектором православія" в Коломиї і що причинилось до „віддання цілого дому фундації Білоуса в Коломиї" до вжитку насланому православною Консисторією батюшці, що в салі уладив „часовню", а в бічних убікаціях сам замешкав з матушкою" — правда однако, що маеток фундації Білоуса есть від початку світової війни в комісарскім заряді Інститута: Рускій Народный Дом во Львові, а тимсамим Общество ім. М. Качковского не позістає в ні якім відношеню до тої фундації і ніякого впливу на ню не має.

3. Неправда, що „Общество Качковського" есть протектором православія" в Турці, де „москвофільська кліка відступила домівку Т-ва Качковського на часовню для православного батюшки", але правда, що коли виявились подібні змагання у деяких членів турчанскої читальні, Головна Управа, на засіданю 3. листопада 1936 на основі § 67 своего статута розвязала турчанску читальню і про свое рішене повідомила львівский Воевідскій Уряд дня 6. листопада 1936.

За Головну Управу: Предсідатель: Д-р Адріян Копистянскій, секретар: В. Шишка.

•

До цього спростування додамо тільки, що свої заміти щодо протекторства „общества Качковського" над православієм підтримуємо далі, на що зрештою постараємось дати в найближчому часі нові докази. Нині, у звязку з поміщеним вище спростуванням, спинимось на іншій пікантній подробиці, а саме: підписаний під ним секретар „общества Качковского" В. Шишка є, як нас інформують, той самий, що на чолі гуртка „русских молойців" влетів до салі засідань Нар. Дому, відчитав знану всім заяву і дав гасло до обкидання яйцями членів Тимчасового Виділу українців. Пікантність цього факту в тому, що п. В. Шишка є секретарем „общества", якому головує п. д-р Адріян Копистянський, той сам, що є одночасно теж членом Тимчасового Виділу Нар. Дому. Чи не весело? Це зветься „русска" етика...

ПІСЛЯ УПАДКУ П. ПЕВНОГО.

ДЕКЛЯРАТИВНА СТАТТЯ ЧИ КРУТІЯСТВО „УКРАЇНСЬКОЇ НИВИ".

Волинь, 10. грудня 1936.

I.

Перший наш допис („Діло" ч. 266) дехто з поляків („Wołyń", ч. 49) взяв за політичну оферту під адресою теперішніх провідників волинського ВУО. Це не була ніяка оферта: це була лише інформація про події в таборі ВУО після банкротства й ліквідації голови, творця й символу тої організації, П. Певного. Це була осторога, що банкротство чекає також його наслідників, якщо вони не погодяться, що не можна вести гідної української політики на якомунебудь клаптику української землі у Польщі — у повному відірванні від Галичини, без ніякого звязку з нею, без звязку з галицько-українською культурною працею, при злегковаженні принципу, що не партикуляризм і „регіональні" отаманські амбіції, лише консолідація українського національно-політичного й культурного табору у Польщі є першим засновком успіху. Консолідація і політичний підхід до всіх політичних проблем — з відкиненням усіх інших критеріїв.

Замість дискусії, яка для діячів ВУО прикра і небезпечна, теперішній його провід зложив публично своє „кредо" у формі статті п. н. „Політика залізних нервів" („Українська Нива", ч. 24). Українська преса на ту заяву чомусь не звернула уваги: може тому, що написано її з великими викрутасами, а може — скоріше — тому, що українське громадянство здавен звикло не рахуватися з матеріяльно і політично залежними часописами. Але для історії українського життя у Польщі і для характеристики волинських відносин це цікавий документ, а тому ми познайомимо з ним шановних читачів „Діла".

II.

„Зреорганізований і змонтований провід українського громадянства на Волині" (так називають себе наступники П. Певного) перш за все деклярує, що не йде дорогою сензацій, ані внутрішніх революцій; кладе натиск на ідейний зміст своїх організацій, а не на їх форму; тому не руйнує їх, не міняє на них вивісок...

Дуже гарна річ! Адже ще Шекспір сказав: „Назовіть троянду яким хочете іменем, а вона все одно буде пахуча"; або теж не без рації висловився російський письменник Герцен: „Назовіть мене навіть глечиком, лише в піч не сажайте".

Який же ідейний зміст вкладає у свої організації „змонтований" провід, який відпекується тільки від імени й фірми Певного та ображується на назву „певняки" (це йому, зрештою, вільно), але зберігає всі інші фірми, створені П. Певним?

Хитра це річ. Але поскільки її можна зрозуміти, полягає вона передовсім на „ідеї співпраці, що будує й повинна збудувати не тільки краще „сьогодні“, а ще більше — краще „завтра“. Та на волинському терені діються речі, які неначе виключають можливість співпраці. „Запитувано нас нераз — заявляє провід — „чи ми не бачимо, що діється на волинському терені в ріжних ділянках життя? Чи не бачимо, мовляв, конфіскату українських календарів, розвязання кооператив, звільнення українських працівників з органів самоурядування, демонстраційної нехіті з боку багатьох низових польських комірок до українського імени, нехтування української мови у волинському шкільництві і т. д.?“

Волинський провід відповідає, що він бачить значно більше; але мало бачити, треба розуміти. І він розуміє: це все „вибрики закукуріченого шовінізму“, „факти з практики малих адміністраторів на місцях“, „svтеренові факти нетолеранції у відношенні до наших національних прав“. Так ці явища розуміючи, не похваляє їх, осуджує й поборює.

Та як? Не „чолобитнями“, бо ними забивається гасло співпраці; не жалями й докорами, бо вони її підважують, а методою залізних нервів і співпрацею, „як наступом на польську ментальність, обтяжену історичним намулом неістотних традицій, що унеможливлює чесну співпрацю обох народів“... „Метода залізних нервів“ у підході до наведених і подібних їм фактів річ зрозуміла. Але пощо вживати високопарної фрази „наступ на польську ментальність“ та оклепаної фрази про співпрацю, коли найбільш питомою рисою волинських відносин є постійний і систематичний наступ одного контрагента, при повній бездіяльності, повній громадсько-політичній інерції та при системі політичного послуху другого контрагента?

Ще одної справи не можна промовчати — спроби витовкмачити волинську дійсність, як вибрик малих адміністраторів на місцях, як теренові явища. Це вже свідоме фальшування фактів, свідоме їх обезцінювання. Розуміємо, що в умовинах волинської пресової цензури не можна писати з точками над „і“. Але навіщо обдурювати і себе самих і своїх земляків, навіщо або ховати голову в пісок або „валяти дурака“ — у деклеративних програмових статтях?!

І колиб навіть не виключати, що новий провід ВУО схоче опертись на ширших колах місцевого громадянства та унезалежнюватись від державної адміністрації, від якої п. П. Певний був залежний з ногами й головою, то покищо „наступ на польську ментальність“ проявляється на сторінках „У. Ниви“ таки у звітах з вірнопідданчих декляраціях та з участи проводу у ріжних польських маніфестаціях.

III.

Головний натиск у своїй праці провід прирікає класти на іншім відтинку — на внутрішнім:

„Українська традиція мало має в собі героїчних елементів; її характеризує, здебільша, ідейний комплекс нижчости, що замикається двома моральними бігунами: духом бунту й духом покори. Покори — переважно перед чужим, оскільки стоїть за ними фізична сила; бунту — переважно у відношенні до своїх, оскільки розпоряджують вони лише моральною силою.“

„Ідейне наставлення української літератури, науки чи публіцистики здебільша йшло по лінії комплексу нижчости... У нашій історії не проходила несмертельна ідея батьківщини“, а „запах державної волі втягнув до своїх грудей лише вибранців“. „Українська публіцистика останніх пятнацяти літ обертається в колі надзвичайно примітивних понять“, і їй „цілковито невідомі методи ідейної боротьби“...

„Духове обличчя Львова чи Луцька, Станиславова чи Рівного, Тернополя чи Володимира звернене до землі“, громадянство рівняється вділ, переважають особисті амбіції над амбіцією праці, кирівництво над дисципліною, провінціональний світогляд над національною рацією, приземні цілі над творчим духом... Все це продукти комплексу нижчости. Він — „змушує кричати про зраду, висовувати наперед патріотичних галушників (читай: галичан! — Прим. Ред.), фаворизувати нікчемність, впроваджувати в обіг публічну макулатуру“...

Читаючи таку декларацію, зі здивуванням ставимо питання: чи це голос політичних провідників з залізними нервами? О, ні! То мова істериків; людей, що знаходяться у „сплендід айзолейшен“, покинутих, заведених у своїх сподіваннях; людей, що бачать лише вороже наставлення проти себе. Це не є голос індивідуальний, це переживання усіх тих, кого недоля затягнула до табору й системи п. Певного, а хто мав якісь вищі політичні поняття та ідеали... Можемо таким людям глибоко співчувати, але не можемо признати їм залізних нервів, потрібних на те, щоб українську громаду на Волині витягнути з недавнього певнівського багна.

З дефетистичним, хочби й публіцистично цікавим, представленням української дійсности не лучаться радісні перспективи праці. Ось як накреслює її ота деклеративна стаття „У. Ниви“:

„Перш за все протиставляємо цілою силою ріжним фабрикантам українського шовінізму, що помпатично названо націоналізмами“ (? — прим. складача).

„З неменшою силою протиставимося ідентифікуванню маси з українським народом, що один лише є еманацією духової провідної верстви і хліборобської чи міщанської верстви, продукуючих матеріяльні цінности“. „Не кожний, хто кричить про націоналізм, має право на почесне звання члена — української нації. Це право определює — виключно єрархія заслуг для української справи“. Багато у цьому слушности. Але мимохіть насувається питання, зроджене з поведінки лідерів ВУО за останні роки: чи сірим і безголосим „демосом“ не є всі, що осуджують методи ВУО, а „нацією“ — кожночасні лідери цієї організації?! Чи на назву „шовініста“ не заслуговують всі ті, які жадають гідности й самопошани у волинських українських політиків?!

„Рівнання вгору — (читаємо там далі) — оце одна з найчільніших метод“. „У теренову працю треба „вгризатися“ не рівнанням уділ, підтримуючи ті чи інші інстинкти мас, а рівнанням вгору, як це диктує інстинкт народу“.

„Політика залізних нервів — це метода поведінки провідної верстви“. До неї мають підпорядкуватися політичний провід та всі громадсько-національні установи.

„Одночасно належить поборювати цілою силою ідейного (? — прим. скл.) переконання деструктивний шовінізм і блудний патріотизм українських галушників (читай: галичан)“.

IV.

Ідеольогія і програма волинських діячів — нащадків Певного — дуже багато дає думати. Це — ознака часу, над якою не вільно спокійно перейти до денного порядку. Звернемо увагу лише на один момент. У представленій декларації: на погорду до маси та до всього, що в тій чи іншій формі виступає в обороні цієї маси; погорду до її життєвих інтересів. Це все — „комплекс нижчости“, „рівнання вділ“, „приземні цілі“, „інстинкти маси“... Отсим наставленням і пояснюється чому певнівський табор ніколи не знизився зі своїх „національних небес“ до того, щоб заявити хочби скромний протест чи застереження проти кольонізації Волині, проти спроваджения до неї чужого елементу (300 учителів з Познанщини в останньому році!), позбавлення місцевого населення одинокого варстату праці. Запаморочена погордою до маси та „еліта“ з „У. Ниви“ не спромоглась досі на крик, що чейже

кольонізація — це не тільки удар в український нарід, а ще більше — удар у згоду, співжиття і співпрацю обох народів...

Читач „Діла“ може поставить питання: звідки в українського редактора українського (по мові) часопису взялися такі теорії? Відповідаю: їх породила й виховала царська Росія. Російська інтелігенція була витвором пануючої касти; вона хоч походила з народу, але умовинами свого життя й характером своєї праці відривалася від народу. Мало того: вона з призирством ставилась до свого народу, як до „мужика“ (хлопа), темної сили. Та інтелігенція втягала в себе здібніші одиниці українського села чи міста й виховувала в своєму дусі. Були, розуміється, такі, що відчували свій звязок з своїм народом, признавали себе синами народу, виховували в собі любов до цього народу, до України. Але в їх уявленні Україна була не тою убогою, пониженою, забитою Україною; це була якась фікція, якась чогось „еманація“. Річ не в тім, що запах селянського поту або насмарованих дьогтем чобіт був гірший від пахощів добрих парфум, річ у тім, що з такого „елітарно-аристократичного“ підходу родиться — брак звязку з селянськими масами, пересунення всієї національної політики у площину розмов „елітарного“ проводу — у кабінетах державних урядовців.

Теперішній головний редактор „Української Ниви“ та автор зреферованої деклеративної статті, п. О. К., це не „мартовський“ українець: він уже у Петербурзі перед революцією редагував „Українського Студента“ (1911.), він брав активну ролю в студентському визвольницькому русі. І він — публіцист безумовно талановитий. А проте маємо враження, що той його теоретичний підхід до проблеми перебудови українсько-польських відносин на Волині, до проблеми ревізії всієї дотеперішньої ситеми, званої „певнівщиною“ (чи це подобається п. О. К. чи ні — так ця система називалася), що цей його підхід це не тільки грубий публіцистичний промах та фразеольогічне — вибачте за слово — крутійство, але зведення суті речі на повні манівці. А суть речі така:

Як відбудувати авторитет української національної політики волинської, загиреної певнівщиною через повне (персональне, матеріяльне, моральне) підпорядкування її польському адміністраційному чинникові? Як відбудувати незалежність української національної політики на Волині, першу передумовину до відзискання пошани у своїх і чужих?! І щойно потім — іде черга на цілу низку конкретних запитів, що торкаються політичної тактики, громадської організації, культурної праці, економічної розбудови. Теорії про український „комплекс нижчости“ ані відповіди на ці питання не дають, ані не розвязують проблеми, яку забагнив П. Певний і тов. і яка в багні лежить по нинішній день.

Тутешній.

БОРОТЬБА ЗА ГЕҐЕМОНІЮ.

ФРАНЦУСЬКІ ВІДГУКИ НІМЕЦЬКО-ЯПОНСЬКОГО ПАКТУ.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 12. 12. 1936.

У видавництві Раймера в Берліні появилася ще 1933-го року „Мала мапа мов середньої Европи“ д-ра Фрідріха Лянґе — і таких мап вийшло в Німеччині дуже багато. Німецькі політичні кордони зливаються з етнографічними кордонами Німеччини, а ці останні поширені в імя природних границь. Мапа зроблена дуже ефектовно, і ви маєте враження, що ціла Европа це одна Німеччина, чи пак один німецький нарід: усе покриває червона пляма, дещо яснішою краскою намальовані усі скандинавські, голяндські і фляндські краї, вкінці червоні цятки припорошують решту країв аж до України включно. Ви мимохіть шукаєте зором на тій карті, де нема німців в Европі, а це справа досить трудна, щоб віднайти. Примітка до цієї мапи каже ось так: Німецька мова є найбільше поширеною мовою в Европі. Що-шестий европеєць вважає німецьку мову за свою матірню. Царина німецької мови захоплює 15 ріжних держав в Европі, а громадяни 24 держав в Европі вважають німецьку мову за свою рідну і т. д.

Сучасні пропагандивні німецькі геополітичні брошури є писані живо, коротко, скажемо сміло, на французький спосіб. Річ зрозуміла, що за такі твори не відповідає німецький уряд. Це твори німецьких учених, писані на їх особисту відповідальність, але нема найменшого сумніву, що вони є ідеольогічною основою майбутньої німецької політичної акції.

Залишімо на хвилину країну білих, високих, довгоголових, синьооких німецьких бльондинів і перенесімося думкою в країну малих, короткоголових брунетів з чорними очима і жовтої раси, що живуть на японських островах.

Японська геополітична школа підготовляє теж свій край творами, що стали підставою не тільки майбутньої, але вже сучасної нам японської експанзії.

Скажемо коротко про їх науку: цілий азійський континент це менш-більше один великий протекторат Японії, усі острови і півострови Тихого і Індійського Океану, не забуваючи про Австралію. Цю геополітичну теорію японських учених засипали коментарями англьосаксонські учені-геополітики, які ведуть такий самий теоретичний двобій на теренах Далекого Сходу, як на областях Европи учені-геополітики Німеччини і Франції.

Як прийшла до Парижа вістка, що між Токіо і Берліном підписано договір проти Комінтерну, то ми не перебоорщуємо, хоч це може видаватися дивно, що у Франції розяснилися обли-

„Заявляю в імени французького уряду, що всі сили Франції на суші, морі і у воздусі дадуть негайну поміч Великій Британії в разі неспровокованої напасти“, — то це не є тільки політична декларація уряду, але це політична декларація цілої французької нації, без огляду на партійні переконання.

Французи вірять, що англійська карта у змаганнях за панування над світом є найпевніша, бо за нею в разі небезпеки станув би ввесь англьо-саксонський світ, не зважаючи на ніякі пацифістичні декларації, якими постійно любуються всі англьо-саксони підчас миру.

Французи можуть помилятися, помилятися можуть теж англійці, але для нас, українців, необхідно знати, що вони думають.

І Німеччина теж знає, що англьо-саксони можуть бути рішаючим чинником у прийдешніх подіях. В европейських дипльоматичних змаганнях між Францією і Німеччиною одна і друга дипльомаїтя старається вибити противникові з рук саме ту англійську карту, за якою по всій правдоподібности слідкує в дальших наслідках і італійська карта.

Німці старалися зробити це, використовуючи совіто-французький пакт. Французи реванжуються їм тепер німецько-японським пактом. Сучасне гасло французької закордонної політики це Париж-Льондон, а не Париж-Рим, Париж-Берлін, чи Париж-Москва.

Політична сітка французьких союзів і договорів на европейському континенті є тільки побічним інструментом, необхідним на думку французів для їх політичної гри, якої завершенням булаб повна й тревала угода з Великою Британією.

А про Україну, бо українськими грудьми і на українській території може вестися у практиці цей міжконтинентальний бій — раз-у-раз появляються вісти у світовій пресі. І ріжну ролю призначують вони Україні, найчастіше ролю якоїсь Абісинії. Це пусте. Найважніше те, щоб ми самі не поставили себе в ролі абісинців, щоб у майбутньому зударі ми самі зуміли визначити собі місце — не експльоатаційного предмету, лише одної із спірних сторін.

чя. Французи мали від хвилини підпису совіто-французького договору такі клопоти в Европі, а передовсім в англьо-саксонськім світі, не зважаючи на всякого роду дипльоматичні запоруки Франції, що тепер кожний француз собі змісця подумав: тепер ще більші клопоти матиме Німеччина!

І вистарчить глянути на англьосаксонську пресу і опінію, щоб побачити, що ця думка була правильна.

В нинішньому „Фіґаро“, один дуже впливовий французький публіцист Владімір д' Ормесон пише ось так:

„Не маємо, ми французи, достаточного запасу слів, щоб подякувати панові фон Рібентропові за те, що він переговорював і підписав договір з японськими військовими колами, цей союзницький договір, що в одну мить переніс проблеми, що нас замикали в европейській площині — і де навмисно зменшувано їх вагу, або й ховано — на світову площину, де вони дістали своє правдиве обличчя і пропорцію. Льондон відразу це зрозумів. Вашингтон розуміє це вже теж. У життєвих питаннях Тихого Океану віднаходиться завжди англьо-саксонська солідарність“.

І коли міністр закордонних справ Франції Дельбос з парляментарної трибуни проголошує:

Юрій Студинський.

В обороні рідної землі.

ПРОТИКОЛЬОНІЗАЦІЙНЕ ВІЧЕ В БЕРЕЖАНАХ.

Дня 6. ц. м. відбулося в Бережанах у салі „Українбанку“ протикольонізаційне віче, яке отворив місцевий парох о. кан. Бачинський і покликав до президії громадян: проф. Бобяка, Гусака, Гнибіду Гринька, Глушка Романа, адв. мґра Лоґуша, дир. Петрицького, Гринька Скаскова і на секретаря адв. канд. мґра Поплавського. Посол д-р Степан Біляк виголосив обширний реферат у земельній справі. По рефераті забирали ще голос мґр Лоґуш та о. кан. Бачинський. Опісля ухвалено одноушно відомі протикольонізаційні резолюції і нац. гимном закінчено віче.

ВІЧЕ В КОЗОВІЙ.

Дня 7. ц. м. відбулося у Козовій, пов. Бережани, віче в земельній справі, що його скликали: адв. д-р Микола Стадник, лікар д-р Олександер Манацький та адв. мґр Андрій Когут, всі в Козовій. Віче отворив д-р Микола Стадник короткою промовою. До президії вибрано: на предсідника о. Теодора Богатюка з Городища, на заступника о. Тита Долинського з Плотичі і Василя Кривокульського, господаря з Городища, на секретаря мґра Андрія Когута, на заступника п. Ілька Сироту, господаря з Дібща. Реферував посол д-р Степан Біляк. По його рефераті виязалась довша річева дискусія, в якій забирали слово пп.: Степан Волощук з Кривого, д-р Микола Стадник, Іван Буняк зі Шибалина, Іван Бабій з Комарівки, Василь Міляк з Городища, о. Теодор Богатюк та ін. На внесення о. Теодора Богатюка, щоб вислати до влади резолюції з протестом проти кольонізації наших земель, п. Семен Рубас, селянин з Вибудова, відчитав відповідні резолюції, що їх присутні одноголосно прийняли. Присутніх на вічу було поверх 500 осіб. Нарадам прислухувався від початку до кінця комісар староства.

ВІЧЕ В БУСЬКУ.

Заходом Районового Народнього Комітету в Буську відбулося 11. ц. м. віче проти кольонізації, яке викликало велике зацікавлення, чого доказом була приявність на ньому 329 осіб з таких громад: Буськ, Верблями, Діляїв, Грабова, Козлів, Купче, Чаниж, Яблонівка, Острів, Новосілка, Милятин Старий, Ракобути, Волиця, Гумниська, Батюни, Чучмани Гумниські, Побужани, Неслухів, Журатин, Кудерявці, Лісок і Фірлеївка. Реферат виголосив пос. В. Кузьмович. Після цього ухвалено одноушно відповідні резолюції, які вислано до вищої влади. Опісля посол Кузьмович подав кілька інформацій про намірений шкільний плебісцит. Після обох рефератів відбулась дуже оживлена й цікава дискусія, в якій брало участь кільканадцять промовців. Цікаве,

Чанкайшек відкинув союз з большевиками.

Китай співпрацюватиме з Японією проти комуністів? Вся китайська преса обстоює політику Чанкайшека.

Дорадник Чанкайшека Доналд, що їздив до Сіянфу, щоб посередничити між Чанкайшеком і Чансуліяном, вернувся. Повстанці запевнили його, що **життю диктатора не загрожує ніяка небезпека і що вони підуть за ним, якщо він відкличе своїх дорадників і переведе реформи та**

якщо перерве боротьбу з червоною армією.

Доналд сподівається, що кріза покінчиться до кількох днів. Тимчасом

Чанкайшек взагалі не хотів говорити зі збунтованим маршалом,

який намагався наклонити його приняти домагання, представлені нанкінському урядові. Та

Чанкайшек відповів, що неможливо ввійти в союз зі СССР,

принайменше у теперішніх умовинах.

Під тими умовинами Чанкайшек певно розумів

японський натиск.

Справді японський морський атташе адм. Сато відвідав директора азійського департаменту китайського міністерства закорд. справ і висловив надію, що

Китай співпрацюватиме з Японією у протикомуністичній акції,

хоча відкинув пропозицію японсько-китайського протикомуністичного союзу.

Арештування Чанкайшека загрожує совітизацією Китаю, тому

японська армія у Квантуні готова реагувати

на зміну положення у пров. Суйюан.

Тому, що Чансуліян не увільнив Чанкайшека, міністер війни нанкінського уряду вислав карну експедицію проти Чансуліяна.

Нині рано відбулася в Токіо нарада міністрів: закордонних справ, війни і маринарки. Вони рішили вести дальше політику неінтервенції і ствердили, що

китайська політика супроти Японії не змінилася,

як це заявив учора кит. міністер закорд. справ. Лише деякі нанкінські провідники змагають до співпраці зі СССР.

Китайська преса ціла станула по боці Чанкайшека

у спільній відозві вона апробує внутрішню і закордонну політику уряду, стверджує, що Чанкайшек є головною опорою кит. народу і закликає Чансуліяна, щоби його увільнив. Тимчасом аґенція Домеї поширила була вже учора вістку, немовби Чансуліян заявив, що казав убити Чанкайшека, який не хотів виповісти Японії війни. Дипльоматичні представники европейських держав інформуються у нанкінському міністерстві закорд. справ, що чувати з Чанкайшеком.

Виявилося, що у Сіянфу є комуністична централя на ввесь Китай. У порозумінні з Москвою революта мала вибухнути ще в червні та припинила її невдача комуністичної рухавки у Квантуні і Шансі.

що на віче явились і деякі місцеві поляки, між ін. ендецькі студенти. Однак вони поводилися спокійно. Були теж приявні представники влади. Віче покінчено відспіванням нац. гимну.

ВІЧЕ У ВИННИКАХ.

В неділю 13. ц. м. відбулося у Винниках величаве протестаційне віче тамошнього громадянства проти кольонізаційної загрози. Велика саля Нар. Дому була виповнена по береги, бо було яких 700 присутніх. З огляду на переповнення багато цікавих мусіло відійти. Вічем проводив о. кан. Григорій Гірняк, секретарював п. Юліян Домазар. Реферат про земельну справу виголосив ред. Зенон Пеленський. Після реферату розвинулась дуже оживлена дискусія, в якій промовляли пп.: д-р Нагляк, Тома Магаляс, студ. Ярослав Кульчицький, Степан Чепіль, Петро Кіяк і двома наворотами о. кан. Григорій Гірняк. Референт дав запитуючим, як теж опонентам докладну відповідь. Присутні на вічу приняли одноголосно низку протикольонізаційних резолюцій.

ВІЧЕ У ГВІЗДЦІ.

Дня 7. ц. м. відбулося окружне віче в Гвіздці (Коломийщина) в салі місцевого Нар. Дому. На віче прибули представники запрошених 21 сіл гвоздецького району в силі к. 500 людей. Віче отворив пос. Заваликут короткою промовою і приявні вибрали президію в складі: д-р Трильовський, місц. адвокат (безпартійний), голова, п. Семен Максимчук, господар, заступник і Петро Тарновецький з Кулачковець, секретар.

Після того пос. Заваликут виголосив реферат про земельну справу та намірену кольонізацію наших територій. Предложені предсідником резолюції в земельних справах принято одноголосно без дискусії на знак протесту. Віче закінчив предсідник д-р К. Трильовський і приявні відспівали нац. гимн.

ВІЧЕ В ЯБЛОНОВІ.

Дня 6. ц. м. відбулося в Яблонові (Коломийщина) в салі читальні „Просвіти" публічне віче в земельних справах. Приявних на салі к. 250 людей з 5 сіл яблонівської волости. Віче відкрив пос. Заваликут, запросивши до президії д-ра І. Бабяка, місцевого адвоката, на голову, п. Андрія Боєчка на заступника голови і п. Миколу Котлярчука на секретаря, що зібрані одноголосно приняли. Опісля пос. Заваликут виголосив реферат у земельній справі. Присутні вислухали реферату з великим зацікавленням та одноголосно (хоч на салі були люди ріжних поглядів) ухвалили резолюції з протестом проти намíреної кольонізації. Резолюції вислано до Президії Ради Міністрів, до міністра хліборобства Понятовського і до Воєвідства.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французька палата послів ухвалила буджет міністерства публичних робіт, у висоті понад півтора міліярда фр.

Бельгійський уряд зложив проект закону, що передбачує кару від одного тижня до пів року для людей, що вербують добровольців до чужих армій. Самим добровольцям не загрожує кара.

До Великої Британії причалять при кінці цього місяця 3 пароплави, що евакуюють з Палестини й Єгипту 7 курінів ґвардії та 2 бриґади піхоти.

До Аргентини відплив новоіменований амбасадор уряду з Бурґосу Хуан Пабльо Льохендіо.

Норвеський суд у Драмен розглядав справу 5-ох молодих членів норв. націонал-соціялістичної партії, що були вдерлися до мешкання Троцького та зревідували його. Їх засудили на 2 до 4 місяців вязниці, завішуючи 4-ом кару.

Румунський шеф ген. штабу відїхав учора з Варшави до Букарешту.

Британський амбасадор у Римі мусітиме добути нові повновласти з огляду на зміну на брит. престолі. Можливо, що при тій нагоді льондонський уряд визнає італ. короля цісарем Абісинії.

Французький делеґат у Лізі Націй полемізував з турецьким у справі Александрети.

Комітет реформи Ліґи Націй поділив питання, які має розглянути. Належить туди м. ін.: універсальність Ліґи, відділення ліґового пакту від мирових договорів та питання міжнародньої співпраці.

В Еспанії з нагоди Різдва виміняють коло 4.000 заручників.

Читайте „Діло"!

З польської преси.

Кольонізація фатально заважить на польсько-українських взаєминах.

ПОЛЬСЬКИЙ ГОЛОС ОСТОРОГИ ПРОТИ КОЛЬОНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Хоч ми вже зреферували частинно у недільному числі „Діла" (ч. 281) один уступ з великої статті „Бунту Млодих" з 10. ц. м. (ч. 22.) п. н. „Траґедія помилок Й. Понятовського" пера М. П., який дуже влучно підхопив головні господарські причини, що змобілізували ввесь український нарід проти задуманої кольонізації українських земель зайшлим польським елементом, проте нині ще раз вертаємося до цієї прегарної статті. Автор згаданої статті змалював вірно не лише протикольонізаційні настрої землевласників, але також підійшов сміливо до політики адміністраційної влади, яка забороняючи продавати землю українцям, заогнює непотрібно взагалі польсько-українські взаємини.

Чомуж проти кольонізаційних плянів мін. Понятовського виступають землевласники? Чи може тому, що є взагалі противниками парцеляції? Ні! — відповідає автор. Землевласники є за парцеляцією, але виступають проти мін. Понятовського тому, що він у дійсности вивласнює їх, бо дає їм відшкодування у висоті ледви кількох відсотків вартости землі. Один зі землевласників у розмові з автором — читаємо у „Бунті Млодих" — підкреслив ,що ще перед 6 роками міг дістати за один морг поля до 2.000 зол. Нині при продажі з вільної руки — читаємо далі — дідич дістає 350 зол. за морг поля і других 350 зол. паперами Банку Рільного, які мають фактичну вартість 50 зол., себто разом коло 400 зол. Якщо до року дідич не знайде купців, що теж не легко, бо адміністраційна влада не дозволяє продавати місцевим селянам, лише зайшлим кольоністам зпід Бохні чи Радомя, тоді землю продає Р. Банк. У цьому другому випадку дідич дістає готівкою коло 100 зол., далі 100 зол. від кольоніста, платних по 15 роках і 200 зол. паперами Рільного Банку. Далі дідичі невдоволені ще й тому, що урядовці банку, чи теж його агенти, зацікавлені у парцеляц. провізіях, намовляють спроваджених дідичем кольоністів, щоб не спішилися з купном землі, підождали кілька місяців і тоді куплять її за четвертину ціни при примусовій продажі. Словом дідичі хочуть продавати землю, але домагаються, щоб держава заплатила за неї слушну ціну, або бодай відступила їм акції державних підприємств чи уділ у державних лісах.

Український селянин є ворогом кольонізаційної програми мін. Понятовського — як про це ми вже реферували — головно з господарських причин, бо село душиться від надміру людей.

Якже ставляться до цієї кольонізаційної акції польські кольоністи? Автор пише, що частина кольоністів ставиться прихильно, зате інші відносяться негативно до програми мін. Понятовського. Чому? Бо одні з них є розумні, інші дурні, чи вірніше чесні і нечесні. У практиці розумні є нечесними, дурні — чесними. До чесних кольоністів автор зачисляє здебільша реемігрантів з Америки і Франції, які мають заощаджених звичайно 2.000 зол. і за них куплять коло 5 моргів поля з вільної руки. Дещо інвентаря кольоністи привозять зі собою, решту докуплюють і кількасот золотих лишають ще на хату. А що виставлення хати коштує нині щонайменше 2.000 зол. кольоніст мешкає в ліпянці і жде на позичку. Не діждавшись її, продає землю і хату за готівку і на тому ще найкраще виходить. Чому?

„Український місцевий селянин, який не купить від дідича, бо він йому не продасть, (влада забороняє!) заплатить кольоністові 700 зол. готівкою за морг, будує хату і знає, що йому ніхто землі не відбере. Про гіпотеку (впис права власности до ґрунтових книг -прим.Ред.) не клопочеться,бо знає, що якби справджували, то в цілім селі не було би ні одної правильної гіпотеки. Від 20 років селяни ділять і ділять ґрунта, суд не може настигнути з писаниною. Хто сидить на землі — цього ніхто не рушить".

„Зате нечесний кольоніст торгує землею. Він бачить, що купив землю по упривілеєній ціні. Дав 100 чи 300 зол., а жид чи українець заплатить йому кожної хвилини 700 зол. От же заробляє 100 до 700 прц. Після того не вертається під Краків, як його наївний приятель, але їде на другий кінець воєвідства і там другий раз купує землю. Тим разом два або сім разів більше. З черги по році ще раз пробує трансакції. І так обернувши три рази капіталом, може вже з 5 мати і 60 моргів".

Зовсім неслушно — каже автор — я називав його нечесним. Його трансакції правно були вповні в порядку. Державна політика дала йому привілей з огляду на його національну приналежність. Він цей привілей вповні здисконтував. Польська адміністрація у Сх. Галичині „крутить". Староста не має відваги сказати селянинові, який хоче купити землю: „Не вільно тобі її купити". Староста каже: „Я землі не продаю, іди до дідича". Вінже не може сказати, що староста йому заборонив продавати землю і тому відсилає селянина кажучи, щоб зніс подання. Кінець кінців український селянин бачить, що йому не хочуть продати землі.

Одначе перепродажю землі займаються не лише кольоністи, але також місцеві поляки. Такого мало відомого раніше типа, селянина-торговця землею, витворила політика ратування польської землі.

ЯКЖЕ НА ЦЬОМУ ВИЙДЕ ПОЛЬЩА?

Майже ціле населення Сх. Галичини вважається покривджене аґрарною політикою. Парцеляція великої власности між без- і малоземельних була би раціональна з господарських оглядів. **Зате спроваджування кольоністів до цього перенаселеного краю є господарським абсурдом.** Польський інтерес на парцеляції теж нічого не скористає.

„Чому? Бо цілий запас вільної землі до парцеляції сягав у 1934 р. у трьох східногалицьких воєвідствах до 408.000 га. Чисялячи щонайменше 10 га. на здорове господарство кольоніста, можна з цього запасу створити коло 40.000 господарств, себто поселити коло 40.000 кольоністів. Тимчасом згідно зі статистичними даними число господарств на цьому терені сягає нині 879.000. Отже якщоби навіть поляки кольоністи перестали відпродувати землю українцям, **поляки збільшили би свій стан посідання у Сх. Галичині ледви на 4 відсотки.**

„Зате форсуючи чи лише заповідаючи кольонізацію, викликуємо — остерігає автор поляків — **фермент, якого не опануємо.** Адміністраційна влада може розвязувати віча, але не може протиставитись річевій аґітації, яка спираючись на живих прикладах, промовляє до інстинкту селянина. До того її веде щоденно в чотири очі коло 7.000 аґітаційних станиць (коло 3.100 кооператив, стільки греко-католицьких парохій, 1.500 академиків та інших на селі осілих інтеліґентів і півінтеліґентів), як стрічаються щодня з населенням".

Чи ці остороги розумного поляка переконають нарешті компетентні чинники про недоцільність кольонізації українських земель, треба сумніватися.Доказом цього є дальша акція у справі кольонізації українських земель, що її веде на наших землях сам мін. Понятовський. Адже сам міністер хліборобства виголосив відчит про кольонізаційну акцію у Сх. Галичині у суботу 12. ц. м. у домівці Т.Ш.Л. у Львові на довірочних сходинах для поіменно запрошених львівських поляків. Чи цей факт не говорить сам за себе, в якому напрямі піде далі ціла кольонізаційна і польонізаційна акція на наших землях?

Промова Рібентропа

і протисовітська відповідь б. британського міністра.

Німецький амбасадор фон Рібентроп виголосив на бенкеті „Товариства анґльо-німецької приязни" довшу промову. Він видвиґнув нім. кольоніяльні ревіндикації, запевнив про безінтересовність супроти Австрії та осудив дух версайського мира. Німеччина не хоче мішатися до чужих справ, але загроза з боку Комінтерну змушує кинутися до відповідних засобів оборони.

Відповідаючи нім. амбасадорові, б. міністер летунства льорд Льондондері висловив думку, що конференція премієрів 4-ох великодержав забезпечила би всесвітній мир.

Лише СССР не міг би взяти участи у тій конференції, бо його завданням є підміновувати устрій приятий в інших державах.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Людина в зимі.

Цьогорічна зима прийшла до нас вчасніше і заповідається дуже гостро. Зима — це пора року, яка викликує цілий ряд перемін у житті людини, і її організмі і в побуті. На здоровля людини має зима безумовно додатний вплив. Це видно хочби з того, коли глянемо загально на північні людські раси та полудневі. Найважнішим чинником є тут вплив холоду. Низька температура оточення вимагає від живого організму більшого витворювання тепла. Тому людина мусить більше їсти. Рівнобіжно з цим йде збільшення апетиту і через те загальне скріплення сил.

Дальше вельми корисним явищем для людського здоровля є гра кровоносних судин, що повстає наслідком ріжниць температури „на дворі" і в наших мешканнях. Є це, так сказатиб, безплатний масаж нашої шкіри.

Наслідком холоду водна пара, що находиться у повітрі, ціпеніє і паде снігом. Як відомо, водна пара з повітря є тим чинником, на якім осідає всякий пил, порох, гази і т. п., які разом з нею дістаються до наших легенів. Тому маємо в зимі значно чистіше повітря, ніж улітку.

Врешті низька температура оточення спричинює посилення акції серця, віддихання та зріст праці мязів. Все це має додатний вплив на людське здоровля, а коли до цього додати ще зимові розривки і спорти та розбиту одноманітність оточення новою сніжною декорацією, що є дуже додатнє для психіки людини, то зрозуміємо, чому північні раси є такі загартовані фізично, що опанували інші, розлінивлені горячим підсонням краї.

Як орієнтуються птахи?

Природники віддавна ломлять собі голови над вияснениям загадки, як птахи, віддалені на сотні кільометрів від своїх гнізд, вертаючись із теплих країв, можуть попасти точно до свого гнізда, або до місця давнього побуту.

В останніх літах займалася цим питанням головно орнітольогічна стація в Росіттен. Німець В. Рімпель опублікував цікаві праці про здібність орієнтації у ластівок.

Цих птахів вивозили поїздами і літаками з Гамбурга до далеких місцевостей нпр. до Льондону, Швеції, на Шлеськ. Ластівки вертались до гнізд навіть тоді, коли віддаль від їх гнізд перевищала 700 км. Непогода опізнювала значно час повороту. Ріжні птахи в ріжним часі верталися домів; і так ластівки робили денно яких 400 км., шпаки яких 150 км.

Учені пробували дезорієнтувати птахів обертаючи їх спеціяльними апаратами в якійсь частині дороги, одначе це не мало впливу на швидкість повороту.

Ці цікаві досліди довели, що маємо до діла тут не із т. зв. зоровою памятю, але з іншою, покищо недослідженою здібністю орієнтації у птиці.

Добре, як неї мо за добре.

Статистика показує, що людина майже єдина із ссавців хорує на пістряка (рака) кормового проводу. Дослідники вяжуть це з надмірним споживанням мяса і товщів, як теж сильних приправ до їжі. Характеристичне, що у цих народів, що живуть майже виключно рослинним кормом, пістряк кормового проводу, а спеціяльно шлунка є майже незнаний. Зате процент пістряка шлунка росте рівнобіжно до вирафінування їжі. Крайню межу представляють Індії (4 прц. пістряка шлунка) і Данія (60 прц. всіх пістряків).

Данський учений Гідгеде подає у лікарській пресі, що в Данії до 1905. р. не знали майже городовини. Щойно з розвоєм гігієни відживлювання у 1934. р. споживано вчетверо більше городовини, ніж в 1905. р. Зате число пістряка шлунка впало теж на 4 рази.

На його думку головною причиною пістряка шлунка і кормового проводу є постійне дражнення клітин сіллю, альколегом і нікотиною; зате проста ростинна їжа, нпр. каші, темна мука, городовина, овочі є незвичайно здорові і хоронять перед цією важкою недугою.

—o—

Нові дороги фільми.

Кінематографія має щойно сорок літ, одначе має вже дуже багату минувшину і велику будуччину. Ми були свідками повстання фільми і народин німої фільми та звукової. Тепер ідуть праці над кольоровими фільмами, не так кольоровими, як радше пробами передати природні кольори на екрані.

На наших очах ідуть проби т. зв. пластичної фільми, що має дати нам повну ілюзію дійсного життя у трьох вимірах. Велику будуччину має тут проект творця кінематографу Люміера; він пускає на екран дві стереоскопові барви — зелену і червону. Глядачі дивляться крізь спеціяльні льорнетки з барвленими шклами. Одно шкло пропускає зелені, фіолетні, червоні і сині проміні, — друге зелені, помаранчеві і червоні. Наслідком цього повстає т. зв. оптична сензація а в наслідку особи виглядають так, якби стояли живі.

Другим найновішим здобутком це т.зв. телевізійна фільма. Однак вона ще не скоро появиться, бо кінематографічний промисл виповів їй війну. Цю фільму мали би висвітлювати в кінах при помочі висильної радієвої стації, просто зі студії. Це викликало би переворот у кіновій бранжі, тому фільмовий промисл викуповує навіть патенти на телевізійні уліпшення, щоб лиш не допустити до експльоатації „телекіна".

Однак цей стан довго не втримається, телевізійна фільма напевно опанує екрани.

Казка — дійсністю.

Пригадуємо собі всі, як то у казках бувають чародії з магічною паличкою, що вказує скарби сховані у нетрях землі.

Ось тепер практичні американці замінили казочку в дійсність. Чародіями є геофізики, а магічними паличками — електричні електроди.

Замісць розкопувати землю і так шукати за мінералами, ропою або підземною водою, американські геофізики означують склад підземних злож при помочі електричної струї.

Як відомо, ріжні тіла ставляють електричній струї всякий опір, інший нпр. мідь, ропа чи вода. Тому геольоги, знаючи геольогічну будову досліджуваних теренів, можуть з величини електричного опору витягнути внески щодо підземних богатств.

Перші того роду досліди переведено в Америці, у стейті Невада; додатний вислід заохотив учених до широкого стосування цієї методи.

—o—

Дарунок фізики медицині.

У найновішім лічництві має широке пристосування лічення радіоактивними первнями. Одначе, як знаємо, ці тіла (пр. рад, уран) є незвичайно дорогі і тому лікування ними є теж дороге. Так нпр. 10 насвітлень радом коштує пересічно 200 зол., а 1 грам цього цінного первня ок. 100.000 дол̀ярів.

Тому фізики дуже інтенсивно працюють над створенням радіоактивних тіл із звичайних, мертвих мінералів.

Теоретично ок. 2/3 всіх знаних первнів можна зробити часово радіоактивними, бомбардуючи їх невтронами. Невтрони мусять ударити в ядро бомбардованих первнів а затримавшись там витворити радіоактивність.

Займається цим головно італієць проф. Фермі. Він переводить це в той спосіб, що поміщує свою апаратуру у воді, або у парафіні, що мають багато атомів водня; при бомбардуванні даного первня багато невтронів не влучає і попадає до парафіни або до води. Тому що невтрони не мають жадного електричного набою, вони не залишаються у воді чи парафіні, але відбившись від ядра водня вертаються ослаблені до ціли, де й лишаються.

Радіоактивність добута цим способом, не ріжниться від радової радіоактивности, хіба лиш обмеженим часом ділання. Якщо цю методу можна буде перевести в практику, то медицина дістане дуже цінний дар, важний особливо до лікування злосливих новотворів.

—o—

ЧЕРЕПАХИ ПІД ОХОРОНОЮ ЗАКОНУ.

Міністри освіти і рільництва у Польщі признали над черепахами в Польщі охорону закону. Заборонено їх ловити, вбивати, забирати і нищити їх яйця та забирати їх собі на власність.

Лиш у виїмкових випадках нпр. для цілей дидактичних, наукових і годівляних можна їх ловити за спеціяльним дозволом міністра освіти.

НАЙГЛИБША ДІРКА В ЗЕМЛІ.

Є нею нафтовий шиб Мек Ельрой 103 у Тексасі в Америці. Нафтове товариство, пошукуючи за нафтою, довертілося до глибини 3900 м. Є це рекорд глибини шибів, одначе в цій глибині не найшли ані ропи ні газів. Цікаве, що в оцій глибині була розмірно низька температура бо лише 83,3° С., тоді як у шибі Беррі, що є плитший від цього на 462 м. є температура 150° С.

Цю дірку вертіли рік і два місяці.

—o—

МЕШКАННЯ ПЕРВІСНОЇ ЛЮДИНИ.

У Шлезвігу натрапили на печеру, де у ледовій епосі жив печерний ведмідь. Після нього мешкали там тодішні люди, як про це свідчать найдені там кістки людей, всяке знаряддя зроблене з ведмежих костей, а також останки домашнього огнища.

Учені судять по найдених кістках, що дилювіяльна людина мусіла в тих часах боротися за помешкання в печерах з ведмедями, яких тоді було багато.

ГАРБУЮТЬ ЖИВУ ШКІРУ.

Покищо ще не у нас, а в Німеччині. Як відомо, робітники у хемічних фабриках, де виробляють лякери, пасти, терпентину, парафіну, смари, тощо є наражені на всякі професійні хороби наслідком хемічного ділання цих виробів на їх шкіру, спеціяльно рук.

Ось тепер члени одної німецької наукової експедиції до Африки помітили, що якщо смарували свою шкіру таніновими препаратами, що гарбують шкіру, то ніодин з членів експедиції не дістав соняшного запалення шкіри. Свої спостереження вони передали хемічним фабрикам, що поручили робітникам втирати таніну в шкіру рук перед працею.

Також шкірні клініки признали, що гарбування шкіри таніною запобігає професійним недугам хемічних робітників. Тому тепер майже у кожній фабриці хемічних препаратів у Німеччині, робітники перед працею миють руки, відтовщують їх і втирають кілька цм³ таніни, а потім з такими гарбованими руками йдуть до праці.

РАДІО ПІД ЗЕМЛЕЮ.

Д-р Добожинський подає у „Пшельондi Радіотехн." цікаві завваги над відбором радія під землею. Він слухав радія у вапнєвих печерах, що лежать коло Ойцова у глибині 20—25 м. під землею. Показалося, що близькі стації (нпр. Краків) виходили слабше, зате далекі (нпр. Одеса, Тулюза) цілком добре. З цього виходить, що радієві хвилі проникають навіть крізь кількадесять метрові грубі вапневі скелі, та що скелі тільки незначно абсорбують електромагнетні хвилі.

КОКАЇНА З ДЖАВИ.

Острів Джава (Ява) коло Індії продукує тепер найбільше кокаїни. З Джави перевозять цей наркотик до Амстердаму в Голяндії, де в спеціяльнім бюрі означують його якість. В останніх часах продукція кокаїни значно впала; ось нпр. в 1928. річна продукція кокаїни дійшла до 7.000 кг., а в 1933 р. тільки 3.000 кг. Причина цього в тім, що медицина послуговується щораз менше кокаїною, уживаною головно до місцевих знечулювань при операціях, а уживає синтетичних підмінок кокаїни. Також уряди держав переслідують дуже торговлю кокаїною для наркоманів.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Американська рекляма.

БАРНУМ — ПРЕДТЕЧА.

Американський журналіст Джон Вінфілд Дональдсон видав книжку, де зібрав найкращі зразки американської реклями. Мета його книжки доказати, що рекляму придумали американці і що в цьому напрямку ніхто їм не дорівняв. Батьком реклями „нового світу" був славний власник цирку. Коли він оголосив свою першу циркову виставу використав відразу приїзд гавайського короля до Ню Йорку. Він зложив Калакауї візиту заявивши, що володар зробив би йому велику честь своєю присутністю на його виставі. На другий день не питаючись дозволу заїхав за ним до готелю золотою шостиконною каритою, за якою їхали три інші золоті карити, і ними вівіз короля до цирку. Екзотичний гість не вмів прочитати надпису на всіх цих каритах: „Його Величність Король Гаваї відвідує „цирк Барнума" — і не знав, що його обвозять по цілому місті.

ВІДЕНЦІ ВЖЕ ЦЕ ЗНАЛИ.

Віденський журналіст Тартаруґа відповідає Дональдсонові, що директор віденського „Театру Ін дер Найштадт" Шерцер зробив вже раз те саме із своїм цісарем Францом I. перед 130 роками. Інтереси його були погані. Коли Шерцер виїжджав до Баден на літо, гості ходили до театру так само мало, як і у Відні. Шерцер зважився попрохати в цісаря авдієнції і представив свої клопоти. „Бачите, Ваша Цісарська Величносте — говорив він — я знаю, коли я зробив би касу. Якби я так завтра виписав на афіші, що Ваша Величність прийдуть самі до театру, щоб подивитись на виставу, то люди зараз збіглись би". Цісар замнявся кажучи, що завтра буде занятий. Директор відповів, що це неважне, коли цісар прийде, але нехай би дозволив написати це на афіші. Цісаря розвеселила ця думка і він сказав: „Пиши собі, що хочеш, а тепер візьми від мене за білет".

На другий день уранці афіші принесли сензацію, а ввечір театр був повніський. У останній хвилині директор вийшов на сцену і заявив, що не може виставити нині обіцяної сензації „Орлеанської Діви", бо цісар не може прийти, зате заграє одну із двох своїх улюблених пес. Ці песи були його залізним репертуаром, поза який він ніколи не виходив. Публика обкидала його всякими предметами і розбила йому ніс.

СМЕРТЬ ЯК РЕКЛЯМА.

Американець звертає увагу на те, що американські похоронні підприємства не вагаються анонсувати „жіночу службу" у бюрах, які полагоджують прикрі справи звязані із смертю. Як американці використовують усякі страхіття для заробітку, про це ми знаємо з буденної справи. Спомини ґанґстерів або враження передсмертні невинних жертв це теж рекляновий матеріял. Під цим оглядом Европа напевне не витримує суперництва з Америкою. Але таки знаємо випадки, що велика фірма сира десь у Франції на могилі поруч прізвища покійника поклала адресу з поясненням, що його сири найкращі. Коли у 1919 р. засудили на смерть Ляндрі за те, що спалив кілька жінок у своїй віллі під Парижем, остання його жертва, яку він звабив до себе, але якої не вбив, виступала в кабареті під гаслом „Девята наречена Ляндрі".

Кілька літ тому одна американська ґазета принесла фальшиву вістку про смерть якогось міліонера. На другий день вона спростовувала її так: „Ми з гордістю зазначуємо, що ми були перші, які цю вістку подали і ми є перші, які її спростовуємо".

Така заява характеризує найкраще духа бульварної реклями, для якої нема точної межі між звичайною брехнею і незвичайною реклямою.

Нова королева Анґлії.

Едвард VIII., ще заки став королем називав свою кревнячку жартами „королевою Єлисаветою". Жарти, виявилось тепер, були віщі.

Князь Йорку тричі освідчався своїй теперішній жінці, заки вона погодилась на подружжя. Королева — донька льорда Гляміс, представниця одного з найстарших і найзнатніших родів Шотляндії. Велика спортсменка полювала на дикі звірята в Африці і дуже музикальна, прегарна співачка і добра лінґвістка.

КЛЕЙНОДИ.

Клейноди королеви вважають за найгарніші в цілому світі. Має вона три корони. Дві з них зроблені для Марії Моден, жінки Якова II., обі виложені бриліянтами і перлами незвичайної величини. В короні, яка призначена до коронації є два величезні бриліянти з полудневої Африки і славний Когінор. Величезну ціну має намисто з перел, що було колись власністю Марії Стюарт. Після смерти Марії Стюарт, викупила його тодішня королева Єлисавета за ціну 3.000 фунтів стерлінґів. Відтак Яков I. подарував це намисто доньці, яка вийшла заміж за ренського палятина. Пізніше вернулось намисто до Анґлії і королева Вікторія зробила його наслідним клейдотом анґлійських королев.

ДВІР.

Двір королеви складається з 16 дам. Ці дами носять на грудях мініятурні портретики королеви виложені бриліянтами. На особисті видатки королеви призначено 110.000 фунтів річно. Крім цього призначують окремі фонди на утримання двору, що дає разом суму 420.000 ф. ст. До диспозиції королеви віддано чотири резиденції: Бакінґемську палату і Сандрегемський, Бальморельський і Віндсорський замок.

Королева має привілей зужити для себе плавці кита, що його викине море на беріг Анґлії.

Закопані міліони.

Один цікавий париський журналіст заглянув у спис премій, що їх повинен французький Інститут (пять зединених академій) виплачувати із спеціяльно призначених ріжними записами фондів.

Виявилось, що ці суми дають величезне богатство — сотки міліонів франків. Одначе більшість із тих премій не виплачують, бо... нема кандидатів, які відповідалиб усім вимогам жертводавців. Нпр. при сьогоднішніх наукових умовах ледви хто може скоро надіятись на премію Ґузмана, що її призначила жінка відомого промисловця на честь свого мужа. На підставі її волі 100.000 франків повинен Інститут виплачувати кожного року ученому або винахідникові, якому вдасться наладнати справу звязків мешканців землі з іншими небесними тілами, зорями і планетами. Одначе вдова Ґузман поробила відповідні застереження. Перше: звязком уважає вона сиґнал пересланий в обі сторони, значить, треба вислати телеграму не тільки в міжплянетарний простір, але і дістати відповідь. Друге: виключає вона звязки з Марсом, як із планетою доволі відомою. Очевидно, на думку пані Ґузман вислати сиґнал на Марс та дістати відповідь, це річ така проста, що за неї ніяка премія не належиться.

Є ще премія 100.000 франків „за відкриття радикального ліку проти азійської холери", 25.000 фр. за „спосіб, який не дозволяв би ховати живих, у летарґічнім сні", 10.000 фр. за найкращий опис насікомих Франції і т. д.

Цікаве, що ще ні разу не признали нікому премії 100.000 фр. за „окремі замітні винаходи в ділянці науки і промислу, які могли б служити потребам національної оборони Франції".

АНЕКДОТИ ПРО НОВОГО КОРОЛЯ.

Новому анґлійському королеві віщують блискуче володіння. Очевидно, що про нового короля оповідають собі теж ріжні веселі анекдоти. Король відомий зі своєї мовчаливости.

Одного разу, ще за життя Едварда VII, малий князь почав підчас обіду у свого короля виявляти деяке схвилювання і хотів щось голосно сказати.

— Не трать спокою, хлопчино, — сказав до нього Едвард VII. — скажеш те, що хочеш після десеру.

По обіді запитав дід унука:

— Щож ти хотів нам сказати?

— Це не таке важне — заявив малий князь. — Я запримітив на вашій тарілці хробачка в салаті, але ви вже його зїли...

Другою важною метою нового короля є типовий анґлійський гумор. Коли він був раз на звуковій фільмі, тоді сказав огірчений:

Який жаль, що тепер у кіні відібрали нам найбільшу приємність — змогу спати.

Незвичайну популярність має він у Шотляндії. Коли одного разу був він разом із братом, тоді ще з князем Валії на концерті знаменитого скрипака, майбутній Едвард VIII. сказав так:

— Я також умів колись грати на цім інструменті.

— Іноді краще жити споминами — відповів князь Йорку. — Якщо захочеш виявити свій талант перед такими знавцями, як шотляндці, то зробиш найбільшу похибку свого життя.

ДИВОГЛЯДИ.

ЗБІРКА СТІННОЇ ВИПРАВИ.

Рекорд збіркової манії побив був недавно німець, який збирав ґудзики. Виявляється, що його переміг в ориґінальности шотляндський судовий урядовець з Единбурґу Едґар Мінґуз, який має найбільшу збірку з кусників стінної виправи. Мінґуз їздить дуже багато по світі. Люди що подорожують, привозять на памятку знимки, він брав із кожної місцевости, де він побував дрібку виправи з будинку, який йому найбільше подобався. Перед його дивною пристрастю не врятувались ні піраміди з Ґізе, мури Люврy, вежа в Пізі, церква св. Петра в Римі, пивоварня з Мінхену і т. д.

Ця його збірка ріжних куснів муру з цілого світа це частина світової історії та прегарний матеріял до студій ґеоґрафії. Ціла збірка міститься в чотирьох величезних кімнатах дому Мінґуза, розложена на блакитнім оксамиті з докладними підписами при кожнім куснику сірої виправи.

ВЕСІЛЛЯ В НАЙБЛИЖЧІМ КРУЖКУ РОДИНИ

Ціла подія трапилась у Югославії у прегарнім селі недалеко Білгороду. Багатий господар Блядета Домандров уладив весілля свому найстаршому синові, який жениться з донькою також багатого господаря. Весілля мало відбутись у найближчому кружку знайомих і родини. Так як велить традиція, запросили всіх ближчих і дальших кревних. На превелике счудування Домандрова на весілля прийшло 1.200 осіб „цілої родини".

Хоч Домандров не був приготований на такий наїзд „родини", привитав усіх чемно та по-гостив якслід. Очевидно, що гості не могли приміститись у помешканні, тому столи порозкладав гостинний господар по всіх стодолах і єпихлірах. Найважніше, що весілля справді відбулось у „найближчому кружку" родини і знайомих.

По смерти Василя Стефаника.

Дальші вислови спочуття з приводу смерти Василя Стефаника прислали на адресу „Діла" для Т-ва Письменників і Журналістів у Львові: Редакція тижневика „Тризуб", Париж і Союз Українок у Рівному.

Хто каже правду — Літвінов чи Жданов?

Ліга поневолених народів СССР про скандальний виступ Жданова.

29. листопада цього року на надзвичайному VIII. Всесоюзному Зїзді Совітів секретар Ц.К. В.К.П.(б) А. Жданов виступив з промовою, яку трансмітувала московська радіостація разом із сензаційною заявою цього високого офіційного чинника комуністичної партії про прогульку червоної армії до балтійських держав з метою „розширити наше вікно до Европи і подивитися, що в цих державах діється". Того ж дня в 21.30 год. радіостація Комінтерну надавала німецькою мовою промову Жданова з вище згаданою заявою. Друк промови у пресі спинено, її надрукували „Ізвестія" аж 1-го грудня з викресленням заяви про збройну окупацію червоною армією балтійських держав.

4. і 5. грудня совітські посли у балтійських державах офіційно заявили, що Жданов не висловив такої погрози під адресою балтійських держав.

Управа Ліґи „Прометей", народів поневолених Москвою (Азербейджан, Дон, Грузія, Ідель-Урал, Інґрія, Карелія, Комі, Крим, Кубань, Північний Кавказ, Туркестан і Україна), на засіданні 5-го грудня признала за свій обовязок:

а) Ствердити, що часті офіційні заяви совітського уряду про мирний характер його політики, яка нібито не спрямована на здобування нових територій (передовсім тих, що давніше були складовою частиною царської імперії) — слід трактувати, як пусті фрази у звязку з заявою високого офіційного чинника комуністичної партії — Жданова. Всесоюзна Комуністична Партія, як була давніше, так і залишається надалі (згідно з новою конституцією СССР) єдиним відповідальним та авторитетним провідним органом у житті СССР.

б) Звернути увагу Ліґи Націй на заяву Жданова, як на мимовільне виявлення справжнього напрямку комуністичної політики, яка у свому часі мирними заявами офіційної дипльоматії приспала була чуйність наших народів. Наслідком цієї політики був збройний напад без проголошення війни та збройна окупація Азарбейджану, Дону, Грузії, Ідель Уралу, Інґрії, Карелії, Комі, Криму, Кубані, Північного Кавказу, Туркестану та України. Тепер Москва тримається методи мирних заяв у зносинах з балтійськими державами, бажаючи приспати їх увагу, в тому часі, коли в дійсності ВКП підготовляє у цих державах ґрунт для нової Еспанії.

в) Гостро осуджуючи ці брехливі методи, „Прометей" звертається до Ліґи Націй з домаганням потягнути до відповідальности члена Ліґи, який виступає на терені Ліґи як чинник замирення, а в дійсності насилує елементарні права інших народів.

—o—

Ірляндія унезалежнюється.

Вихісновуючи британську конституційну крізу, **Ірляндія зробила новий крок до повної незалежности.** Ірляндський парлямент ухвалив два закони, що вводять зміну до конституції.

Перший закон усуває з конституції всі згадки про ролю короля та ґенерал-губернатора. Другий закон передає королівські компетенції на голову парляменту і на уряд; цей останній іменуватиме дипльоматичних представників. Формальна інґеренція короля у закордонні справи можлива лише на внесок уряду.

—o—

Нова офензива на Мадрид почалася?

Телеґрафічна аґенція валенсійського уряду висловлює здогад, що нац. війська підготовлюють нову велику офензиву на Мадрид; ось **учора вони заатакували відтинок Вальдеморілльо, уживаючи такі великі сили й засоби, як ніколи дотепер;** всетаки вони мусіли відступити. Також Авас описує нац. наступ на захід від Мадриду, але не згадує, щоб він заломився; навпаки: як виходить з вісток, що наспіли до полудня,

нац. операція розвивалася, не стрічаючи поважнішого опору.

У наступі взяли участь повзи.

Нац. літаки збомбардували позиції червоних під Поцуеле де Аляркон. Комунікат червоних згадує про

дуже завзяту битву під Боаділею, що почалася 15. ц. м. і триває ще дальше з велитенським напруженням.

До вечора — як подають червоні — нац. війська відступили на випадові становища. Нац. радіостація з Тенерифи закликає населення Мадриду закинути боротьбу.

ЛІТАЮЧИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

Недалеко Мадриду нац. війська зістрілили 3-моторовий бомбовий літак червоної армії; його залога була зложена з москаля, француза, анґлійця і еспанця.

ПОЛІТИЧНІ СПРАВИ.

Як повідомляють з валенсійських урядових кол, рада міністрів рішила вчора розвязати комітети, що самочинно повстали на початку війни. На місце делеґацій провінції повстануть провінціональні ради з представників ґруп, обєднаних у людовому фронті.

Валенсійський уряд ухвалив відповідь

на анґльо-французьку пропозицію,

але ще не подав її до публичного відома.

На сторінках преси появилася відповідь портуґальського уряду на франко-британський меморіял:

Портуґалія не годиться на посередництво ні на плебісцит,

бо це не дасть ніякого висліду; зрештою Портуґалія льояльно виповнить дотеперішні зобовязання.

Урядова кріза в Катальонії триває. Правдодібно нині утворять новий уряд.

В місяці грудні засвідчімо перед цілим культурним світом нашу глибоку пошану для Матері-Просвіти. Засвідчім, що вона таки наша власність, що ми всі, цілий нарід, стоїмо непохитно на сторожі освітніх змагань та підтримуємо їх морально і матеріяльно. Всі від найбіднішого до найбагатшого спішім з „Даром Просвіті"!

Заповнена прогалина історичної літератури.

Поява великої історичної моноґрафії: „Історія Леґіону Українських Січових Стрільців"

Пишемо ці рядки під першим враженням появи книжки, яка тільки-що вийшла зпід друкарської та переплетничої машини: **Осип Думін — „Історія Леґіону Українських Січових Стрільців" 1914—1918.** Книжка імпонуюча під кожним оглядом. Т. зв. „велика чвірка", 375 сторінок друку, 99 світлин на крейдовому папері, 23 схеми (воєнні мапки). В 11-ти розділах — точний огляд історично-політичної та зокрема воєнно-історичної доби, найтісніше звязаної з повстанням, ідеями та ділами українського леґіону УСС.

Але річ не в тому, що книжка „велика" та розкішно видана. Річ у тому, що це видання заповнює прогалину, яка досі існувала у нашій воєнно-історичній літературі. Серед безлічі споминів, нарисів, статтей та навіть цілих поважних і авторитетних творів, присвячених українській визвольницькій боротьбі з рр. 1914—21, досі не було повної та поважної, на джерельних матеріялах опертої історії українських військових формацій останнього часу, себто не було тієї літератури, без якої цілком неможливе пізнання взагалі українського національно-визвольницького руху у XX. століттї та його наймаркантнішого вияву — в організованій збройній боротьбі. Історично-визвольницькою літературою піклується окреме у нас видавництво „Червона Калина". Казати про заслуги цього видавництва на цьому місці — річ зайва. Радше зазначимо найповажніший закид, що його і ми при відповідних нагодах підносили під адресою того видавництва: історія українських військових формацій повинна була появитися у першу черґу, бо це перше завдання такого видавничого інституту, який ще — як кооператива — є громадською устацовою.

Однак цей закид сьогодні вже неактуальний. Навпаки, „Червона Калина", яка видала в літі минулого року преґарний настільний альбом „Українські Січові Стрільці" та нині приходить з великим і вичерпуючим твором на цю тему, — дає доказ, що вона гідно виконує свої завдання.

Тим більше, що Історія УСС — це тільки перша частина циклю історичних монографій, не тільки „у теорії“ задуманих, але й послідовно реалізованих. Ось довідуємося, що вже у друку черговая частина „Історії визвольної боротьби України“ — „Історія легіону Січових Стрільців“ („Золоті Ворота“). Після того прийде третя частина — Історія Української Галицької Армії та Історія Армії УНР. Якщо дійсно пощастить у розмірно короткому часі всі ці твори видати — а це обовязок усіх тих, які повинні дбати, щоб чергові покоління дістали про українські визвольні змагання вищезгаданого періоду друкований матеріял, списаний та систематизований активними співучасниками, — тоді зможемо говорити справді про великий наш культурний та громадянський осяг.

За скасування утраквістичних шкіл і зміну мовного закону.

ВНЕСОК ПОС. Д. ВЕЛИКАНОВИЧА У СОЙМІ.

У вівторок пополудні відбулося пленарне засідання сойму, яке відкрив марш. Цар. По першім читанні відіслано до комісії кільканацять законопроєктів, між ними внесок пос. Новака про зміну реґуляміну сойму. Після того вибрано як пятого віцемаршала на місце пос. Бирки, який перейшов до Банку Польского, пос. Келяка. Він дістав 122 голоси, а його суперник з групи „направячів“ пос. Сужинський лише 53 голоси. З черги пос. Голинський зреферував законопроєкт про додаткові кредити у звязку зі збільшеними видатками на прикордонну сторожу і законопроєкт про збільшення на 2 міліони зол. кредиту на допомогу при заключуванні конверсійних договорів хліборобських вірител...гей. Оба законопроєкти принято в обох читаннях. Пос. Камінський склав звіт про законопроєкт у справі додаткових кредитів у звязку з допомогою держави підчас стихійних нещасть. Пос. Сьода зреферував законопроєкт зі зміною § 249 цивільного кодексу з 1896. р. вияснюючи, що його метою перекинути права війта на солтисів у справі задажування тестаментів. Пос. Щепанський зреферував законопроєкт про перенесення гіпотечних книг з гіпотечного архіву окружного суду до гіпотечного архіву повітового виділу. Ці законопроєкти принято теж в обох читаннях. Далі сойм розглянув кільканацять проєктів ратифікаційних законів.

Пос. Д. Великанович зголосив у соймі внесок про зміну мовного закону та скасування утраквізму в народніх школах і створення лише шкіл з українською мовою викладовою. Вкінці кількох послів зголосило інтерпеляції до міністрів.

•

Соймова правнича комісія розглянула у вівторок законопроєкт про винятковий стан, соймова комісія праці законопроєкт про охорону ринку праці

КОЛИ ЗЛІКВІДУЮТЬ КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР У БЕРЕЗІ КАРТУСЬКІЙ?

Польська опозиційна преса згадується у звязку з промовою сен. Флешарової на понеділковому засіданні сенату, що концентраційний табор у Березі Картуській незабаром зліквідують. „Роботнік“ повідомляє, що минулого тижня віцемаршал сенату проф. Маковський і віцемаршал сойму Подоський приняли делеґацію родин замкнених у Березі Картуській, яка зясувала їм умовини життя замкнених у концентраційному таборі.

Кажуть теж, що новий кандидат на поліського воєводу радомський староста Фрамекур є теж за ліквідацією табору у Березі. Вперті поголоски про недалеке уступлення поліського воєводи полк. Костека Бернацького наслідком недуги, кружляють далі.

ЖЕРТВУЮТЬ ЖИТТЯ МАРШ. ЧАН-КАЙ-ШЕКА.

НАНКІН, 16. 12. ПАТ. Аґенція Райтера повідомляє: Рішення центральної політичної ради про переведення карної експедиції доказує, що переговори перервали і що нанкінський уряд рішився здавити революту якнайшвидше, навіть якби марш. Чан-Кай-Шек та інші заручники втратили життя. Дорадника Чан-Кай-Шека відкликали до Нанкіну.

—o—

ВІЗИТА МІН. АНТОНЕСКУ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 16. 12. ПАТ. До Парижа приїхав румунський міністр закордонних справ Антонеску, якого привитав мін. Дельбос.

—o—

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.**

— **Єдиний український блаватний маґазин** „Мануфактура“ під упр. О. Стефановича, Львів, Ринок 37 (побіля Нар. Торговлі), поручає по найнижчих цінах полотна, білі і колірові, бархани, фланелі, оксамити, сукна. 2943 16—20

— **Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає Юліян Ломаґа — Львів, ул. Валова 11. Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах.** 100-115

— **Св. Миколай на „Молодій Громаді“.** В пятницю 18. XII. в год. 8.30 вечором загостить до Клюбу „Молода Громада“ (вул. Коперника ч. 21) **Св. Миколай,** з дарунками впрост з неба. (Дарунки складати у господаря Клюбу п. Пегруняка, Коперника 21, тел. 233-55). Грає Ябцьо. 3282 1—2

— **Секрет поводження пані Сімпсон** був у тому, що вона уживала до прання свого білля тільки порошку **Мімі й Атмо.** Звертаємо на це увагу нашим господиням. 3037

— **Продовження Загальних Зборів** Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові в неділю (20. XII. 1936) о год. 5. попол. **Предмет:** зміна статутів. Нові члени обовязані зложити перед Зборами вписове (2 зол.) і вкладку за 1936/37 (3 зол.) **Виділ.**

— **Академічні Вечорі в Золочеві, Яворові і Рогатині.** В суботу 19. ц. м. в год. 20. відбудеться **в Золочеві** виклад на тему: „Українська стиґматичка Настя Волошин“. Прелеґент: о. д-р Г. Костельник зі Львова. В неділю 20. ц. м. в год. 12.15 відбудеться **в Яворові** виклад на тему: „Українська торговля в княжій добі“. Прелеґент: д-р Р. Зубик зі Львова. У вівторок 22. ц. м. в год. 18. відбудеться **в Рогатині** виклад на тему: „Молодь і Церква“. Прелеґент: о. д-р І. Гриньох зі Львова.

— **Шаріка.** Скільки то спогадів вяжеться з тим іменем! Скільки солодких мрій про минуле, про У.С.С.-усів на Мадярщині, про ті щасливі дні! На згадку Шаріки стрепенеться кожний колишній стрілець, що був в Ґоронді чи Стребичеві. Імя Шаріки, мимоволі насуває думки про дні щасливі, дні могутні, славні, коли то українська мова і пісня лунала по той бік Карпат. Ті стрільці, що пішли за Карпати, відсвіжили змядаризовані серця закарпатських українців. Вони були бальсамом, що лікували „руських“ змадяризованих бояр. Маємо ми драматичні твори з ріжних наших світлих моментів. Але про побут Усусусів в Мадярщині до того часу ми не мали. Аж ось недавно опрацював театр ім. Тобілевича оперетку п. н. „Шаріка“, що до неї музику написав п. Барнич. Це найближча премієра нашого театру у Львові.

— **Відчит про торговельні спілки** виголосить проф. університету д-р Меч. Гонзатко в домівці Союзу книговодів при вул. Бурлярда у Львові в четвер, 17. ц. м. в год. 19. Вступ вільний.

— **Крита плавальня у Львові зачинена до 25. ц. м.** З причини каналізаційних робіт міський комітет В. Ф. і П. В. зачинив криту плавальню до 25. ц. м. Відчинять плавальню 26. ц. м. від 17—21 год. з тим, що для незмагунів резервують час від 18—21 год. На будуче цей час обовязуватиме всіх за винятком середи і пятниці, у яких плавальня буде відчинена для незмагунів від 18—20.

— **Промоція о. Волод. Фіголя.** О. Володимир Степан (2 ім.) Фіголь промувався на доктора св. богословії в інсбруцькому університеті.

— **Присуд на ошукання.** В городському суді у Львові відбулася розправа проти Северина Козака, під закидом ошуканства. Він годив масово до камениці своєї жінки при вул. Геніньґа ч. 8. дозорців і дозорчихи, беручи від них кавції від 200 до 1.000 зол. Тим способом ошукав 32 особи, від яких побрав разом поверх 5.000 зол., не давши нікому посади, аж врешті справа оперлася об суд. Козака засуджено на 2 роки вязниці, причому на основі амнестії один рік йому даровано. Засудженого виведено зі салі просто до вязниці.

— **Львівська хроніка.** У Львові появилися скажені пси і покусали трьох хлопців, яких відставлено до заведення Пастера. — На виду брамі дому при вул. Бернштайна ч. 3 напав ... і вдаривши її в груди, зрабував торбинку з готівкою 400 зол., кількома долярами та біжутерією. — При вул. Огородницькій 2-літня дитина Івана Шматухи вилляла на себе горнець з горячим молоком і наслідком попарення вмерла у шпиталі. — Повідомлено поліцію, що пропала 8-літня Софія Ковалевська, учениця II. кл. школи ім. св. Антонія, яка 12. ц. м. вийшла з дому до школи і більше не вернулася. — В пасажі Міколяша хтось украв Хаімові Кінові 900 зол., які дав йому як своєму торговельному помічникові шеф фірми „Чар Елеґанції“, щоб заніс до банку. — При вул. Томіцького в домі Бр. Френкля експльодувала спіртова машинка й запалила одіж на 21-літній служниці Ользі Дамет. Тяжко попечену відставили в безнадійному стані до шпиталю. — Арештовано купця Моріца Менша, що сфінґував влом і обікрав свого блаватного склепу в Ринку ч. 17, заквестрованого й опечатаного за довги. — У приватному мешканні власника відомої крамниці „А ля віль де Парі“ Людвика Штарка та в крамниці прикордонна сторожа перевела ревізію в пошукуванні американської пасти. Штарк спровадив пасту за посередництвом якоїсь довіреної особи у Відні, щоб не платити мита. Забрали пасту вартости ок. 2.000 зол. — Прикордонна сторожа арештувала кімнатного маляря Льва Вайса та купця Менделя Штерефельда, що перепачковували німецьку сахарину в спеціяльному сховку. В арештованих сконфіскували по 5 кґ. сахарини.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Спорт.

III. СОКІЛЬСЬКІ ПРИЛАДОВІ ЗМАГАННЯ

На дні 13., 20. і 27. ц. м. назначені III. сокільські приладові змагання соколів (ок), як доказ праці над самим собою, як доказ сили, зручности, краси й вдяги. Руханкова саля Сокола-Батька день у день гомонить дивними висловами: обстрімка, вимах, постав стрімголов чи інший якийсь виверт і то все в сумасі ріжних тіл на ріжних приладах дає передсмак завзятої боротьби за першенство в поодиноких ступнях.

На перший вогонь пішло в дні 13. ц. м. жіноцтво. Змагання відкрив заст. голови О. Карпінський словами заохоти до дальшої праці. Відтак передав переведення змагань колеґії суддів, яка складалася цим разом з побратимів вищого ступня

Кінцевий вислід такий:

а) **Початкуючий ступінь учасниць** (шестибій): 1) Олюнка С-Б 52.50 точок — 87.5 проц. можливих до здобуття, 2) Аида С-Б 50.25 т. — 83.41 проц., 3) Орися С. III. 40 т. — 66.66 проц.

б) **Середній ступінь учасниць** (восьмибій): 1) Тося С-Б 75.75 т. — 94.68 проц. 2) Гатум С-Б 74.50 т. — 93.12 проц., 3) Наконечна І. С-Б 65.25 т. — 81.56 проц.

в) **Початковий ступінь посестер** (шестибій): 1) Ковальська Марта С. III. 50.50 т. — 84.16 проц. 2) Мельник Іванна С. Голоско 47.75 т. — 79.60 проц. 3) Камінська Теофіля С. Голоско 44.25 т. — 73.41 проц.

г) **Нижчий ступінь посестер** (семибій): 1) Петришин Ольга С. IV. 63.25 т. — 90.35 проц. 2) Чура ...

С. IV. 62.25 т. — 88.93 проц., 3) Крохмаль Ірина С. III. 50 т. — 71.43 проц.

д) **Середній ступінь посестер (восьмизмаг):** 1) Лісікевич Ірина С. IV. 74.50 т. — 93.12 проц., 2) Оглій Ірина С-Б 73.25 т. — 91.56 проц., 3) Гірківна Евгенія С. III. 70.75 — 88.44 проц.

Змагання велись у всіх ступнях між першими двома. Слід звернути увагу на середній ступінь, який є завязком нашого репрезентаційного роя. Всіх руховичок ставало 22. Глядачів доволі багато. Посестри змагались на поручах, коні з лучками в ширину, проважні, перстенях, у скокунці, у вправах вільноруч і в національних танках, учасниці — на коні з лучками в ширину, проважні, перстенях, у скокунці, лавчині скосом, у вправах вільноруч і танках.

На окрему згадку заслуговує пос. Лісікевич у танку, учасниця Катруся, яка поважно загрожувала першунці середнього ступня, однак стратила танок та перейшла на 4. місце, першунка на проважні і посестри початкового ступня, які відважно наступали вперед, не зражуючись малими недотягненнями.

Дальші змагання відбудуться 20. і 27. п. м. (побратими й учасники). У тих змаганнях побачимо дарибок руховиків (ок) у ступнях: початковім, нижчім та середнім. Бракуючий вищий ступінь побачимо в місяці **березні 1937 на І. змаганнях за сокільське першенство в краю.** **Б.**

ПІНГ-ПОНГ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом — Сокул IV. 5:0. Мист. Б. кл. в пінг-понгу. Перші змагання за мист. В-кл. виграв Пролом зовсім певно й назагал легко. Пролом виступив у складі: Атаманюк, Савоський, Бурделюк, Новаківський і Легкий. Всі грали добре, хоч неодному бракує рутини, через що повстають прикрі моменти навіть тоді, як змагун Пролому провадить високо. **Б. Л.**

—o—

Листування Редакції.

Вп. В. Цалинюк, Нараїв: Вибачте, але ми завалені статтями й дописами на ту саму тему. Дещо ми вже в „Ділі" використали, помістили й окрему статтю (ч. 268) — прийде черга і на Вашу статтю. Але мусимо її або переробити на окремі менші статті, або сильно скоротити, бож так, як вона виглядає, зайшлаб яких 10 шпальт друку! А така перерібка вимагає теж немало часу.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Наша прикмета і наш Тризуб.

Маємо одну велику національну прикмету: хочемо мати все оригінальне, до нікого неподібне, від нікого незапозичене. Це не перешкоджує нам наслідувати всіх і вся, але про це іншим разом, бо нині воно пошкодилоб моїм дальшим словам.

Отже... Маємо прикмету відпорюватись від кожного народу, а спеціяльно від своїх слав'янських сусідів, а ще спеціяльніше від москалів і поляків.

— Панове, „пощада" може бути? — питає хтось у редакції.

— Зараз поглянемо до словника! — відповідає спец від мови. Посада... посадити... посумніти... по... почор..: пощадити... Але пощади нема!

Значить — русизм!

І так усюди. В редакціях, установах, у приватних балачках. Архаїзми засуджені за русизм, неольогізми за польонізм, або... навпаки.

Буває й так, що вживане слово нараз тратить право громадянства, бо комусь видалося, що воно запозичене. Наслідки такі, що тратимо слово за словом, але тим не гриземося. Нас стати. Наша мова багата як князь Островський, чи інший Кочубей. Возьме якийсь чужий письменник наше слово, ми спершу радіємо, що чужа мова засмічується, потім починаємо злоститись, що хтось зараховує це слово до чужої мови, потім забуваємо і за пів сотні літ викидаємо те саме слово зі свого словника.

— Чистий москалізм! — заявить вам якийсь спец. — Погляньте до російського словника!

Передо мною російський часопис „Часовой", що виходить у Парижі, як орган військової російської групи. Він каже ні менше ні більше, тільки таке, що тризуб це російський герб.

Так само і місячник „За Нову Россію". На першій сторінці — великий чорний тризуб.

Здається, Ш. Родимці, ніхто з нас і в сні не подумав би, що щось такого може статися. Тризуб, за який стільки крови пролили українці в боях, а ще більше по московських чрезвичайках, який здирали москалі де не побачили його, який наємники російських большевиків здирають і в Галичині — тепер той сам тризуб являється як російський герб ІІІ. Росії.

Воноб не було дивне, якби не наша прикмета. Дали ми свого часу москвинам династію, дали прикметник від слова русин на національну назву, то можуть вони уважати наш герб рівночасно і за свій.

Але — прикмета!

Спершу будемо сміятися, потім будемо хвилюватися, а там і перестанемо. Мине пять-десять чи більше (а може й менше!) років і справа возьме зовсім інакший оборот.

— Тризуб?! — скаже нам якийсь спец. — Це бачите, чистий москалізм! Вже в 1935 р. вживали його часописи „Часовой" і „За Нову Россію".

Злостило мене, коли ми з легким серцем відкинули Архангела і Льва, а прийняли Тризуб. Треба було його прийняти, але... після великого бою. Цеж ішло про герб. Ну, але прийняли і він є. Тепер треба його ще з більшим боєм оборонити, бо — далебі — боюся нашої прикмети!

Остатніми часами вона неодному боком вилазить.

Галактіон Чіпка.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:
17. XII. Муж двох жінок.
18. XII. Шаріка.

ЛЬВІВ: Саля Театру Ріжнородностей Нар. Дім, вул. Рутовського 22.
Субота 19. XII. 7.30 веч. Шаріка.
Неділя 20. XII. 3. попол. Вій.
Неділя 20. XII. 7.30 веч. Циганський барон.
Понеділок 21. XII. 7.30 веч. Інваліди.
Білети вже можна доставати в ресторані п. Дружбяка, Ринок ч. 40, тел. 275-27.

Великий Театр:

Четвер. 17. XII. год. 7.30 „Гассан і його Золота Дорога до Самарканду".

Пятниця, 18. XII. год. 6.30 і 9. веч. дві вистави денно. Гостинні виступи Театру Деї Піколі.

Субота, 19. XII. год. 6.30 і 9 веч. дві вистави денно. Гостинні виступи Театру Деї Піколі.

Кіна.

АПОЛЬО- „Готель Савой 217".
АТЛЯНТИК: „Помста Джона Ельмена" з Борисом Карловим.
ВАНДА: „Тисяча і друга ніч" і „Весняний вальс".
ГРАЖИНА: „Сеньоріта в масці", „Молочна дорога".
КАСІНО: „Тоні в Відни" з участю Віверзенгеркнабен.
КОПЕРНИК: „Антін Адверс".
КОЛІСЕЙ: „Бастер Кітон у кабінеті" „Мальована заслона".
МАРУСЕНЬКА: „Срібна торпеда".
МЕТРО: „Невільниця з Манделай". „Сто тактів кохання".
МІРАЖ: „Любощі" (на осн. Шніцлера).
МУЗА: „Пастер", Пауль Муні.
ПАКС: „Остання стійка".
ПАЛЯС: „Жайворонок" (на осн. Легара) з Мартою Еґерт.
ПАН: „Робін Гуд із Ельдорадо".
РАЙ: „Малі жіночки".
СВІТ: „Заглада" з Гарі Пілем.
СТИЛЕВЕ: „Маю 19 літ", ревія: „Стопроцентова сатира".
ТОН: „Ковбой-герой" та мужчиний додаток.
УТІХА: „Бурлака звед Волги" і ревія.
ХИМЕРА: „Блакитна парада".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(вл. Марійська 5.)
„З Гамбурга до Спіцбергів".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 17. грудня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 16.05 Муз. академія, 17.25 Тирольські коляди в супр. лютні, 19.30 Концерт шубертівського хору, солісти, 22.20 Пісні й арії, Е. Гадрабова сопр., **Братислава** (298.8) 17.35 Сп. ресіталь, 18.15 Скрипка. **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття. **Прага** (470.2) 11.05 Сальон. музика, 15.00 Концерт повєту, 19.30 „Вільний стрілець" оп. Вебера, **Париж** (1648) 10.30 Орг. ресіталь, 12.00, 13.15, 14.00 Концерт, 18.00 Театр Уяви, 21.00 Пісні, рецитації, 21.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 18.00 Нар. пісні, 20.00 Веберові твори у вик. орх., **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 10.00 Нар. пісні, 14.15 Розр. музика, 17.00 Солісти. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 16.00 Музика, 18.20 Соната на скр. і фортеп. Шумана, 20.10 Музика, 20.10 Баляди Леве, 20.50 Смичк. квартет, **Мінхен** (405,4) 8.30 Розр. музика, 16.30 Сучасні пісні на хор., 17.00 Секстет ес-дур на духові інстр. і форт. Булеріяна, 19.00 Симф. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Симф. концерт, 18.30, 21.25 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 22.15 Орх. концерт, **Рим** (420,8) 12.40 Орх. концерт, 17.15 Розр. концерт, 20.40 „Іль Сіньоре Сенца Паче" оп. Діна Рулія.

Пятниця, 18. грудня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 22.20 Концерт, 15.20 Коляди у вик. діточого хору, 17.30 Бахова кантата з орат. „Різдво Христове", 18.10 Давні пісні на хор, **Братислава** (298.8) 19.10, 20.35 Словацькі нар. пісні, 21.35 Пісні осінніх ночей, **Прага** (470.2) 15.00 Концерт орх., 17.05 Квартет д-дур Ферстера, 22.20 Гіндемітові твори, спів, музика, **Париж** (1648) 17.00 Концерт квартету берл. фільг. орх., 21.45 Концерт авторів і композиторів бувш. комбатантів, **Білгород** (437,3) 18.05 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 11.00 Концерт солістів, 19.15 Невідомі твори Карла Марії Вебера, хор. орх., солісти, 20.10 Розр. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.30 Фортепіян. **Мінхен** (405,4) 8.30 Веселі мельодії, 16.50 Концерт солістів, 18.00 Розр. концерт, **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт балалайкової орх., 17.30 Скрипка, 18.30 Сальон. квінтет, 19.30 Опера, 22.35 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Розр. концерт, 18.00 Трансм. з Акад. св. Сесилії: концерт квартету Про Арте, 21.00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.15 Танкова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 17. грудня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Переноси для молоді нар. шкіл, орх., спів, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Садівництво на Мазовші, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Оперткове попурі з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Англійська музика з гр. пл., 16.20 Природа в грудні, гутірка для старших дітей, 16.35 Мендельсон: Девять пісень без слів, 17.00 Як зорганізувати веселі та здорові свята, 17.15 Концерт інстр. квартету, **17.50 Українські наукові інститути, виг. Мир. Семчишин,** 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Сніговий комунікат, 18.12 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Розвиток і значіння нафтового промислу, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Година легкої пісоньки, спів, цитра, гітара, ксильофон, фортеп., **19.45 Концерт солістів: Оксана Цурковська форт.,** Ем. Филиповський скрипка у супр. форт., 20.25 Святий Вечір у Щавниці, 20.40 Веч. денник, 20.50 Актуальна гутірка, 21.00 Танки та мельодії, орх., Поплавський тенор, Шлемінська сопран, хор, 21.30 Венявський: авдиція, орх., форт., спів, 22.15, 23.00 Танк. музика.

Пятниця, 18. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для старших дітей: „Перша ялинка", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Здоровля і дешевий Святвечір на селі, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: „Марусина записка", муз. авд., 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Італійська пісонька з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Концерт орх., 17.00 До країни цигар і цукрової тростї, 17.15 Легка й танкова музика з гр. пл., 17.40 „Вільних посад нема", 17.50 Спортові вістки, 17.56, 18.06 Спортовий порадник, 18.10 Гігієна зимових спортів, 18.20 Г. Гершвін: „Блакитна рапсодія", два форт., 18.30 Театр Уяви: Платон: „Софоклева трагедія: „Евтифрон", 19.15 З піснею по краю, 19.40 Хліборобський огляд преси, 19.50 Вісім гарних квіточок, з гр. пл., 19.55 Гутірка: Карло Марія Вебер, 20.10 Трансм. з Ляйпціґа: „Вільний стрілець" оп. Вебера; у перерві ок. год. 20.55 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.00 „На золотому ганку" обр. із пов. Деотими „Дівчина з віконця", 22.15 Форт. ресіталь, 22.45 Танкова музика з гр. пл., у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Радіокутик.

ГОЛОСНИКИ ДЛЯ РЕГУЛЯЦІЇ ВУЛИЧНОГО РУХУ.

В Льондоні ведуть тепер досліди над застосуванням радія при регуляції вуличного руху. В деяких рухливих пунктах міста уставлять потужні голосники і переносні мікрофони, завдяки яким вказівки та уваги поліціянта можуть чути прохожі та шофери в найдальших пунктах.

АНГЛІЙСЬКА ОРХЕСТРА В ТЕЛЕВІЗІЙНІЙ ЕМІСІЇ.

Танкова орхестра англійської радіофонії зібралася в студії телевізійної стації, яка нагадує фільмове ательє, для виконання своєї першої телевізійної емісії.

На даний сигнал піднеслася чорнобіла заліса і спікерка, маючи уста помальовані на яскравий синій кольор, виголосила вступну промову.

Не дивлячись на дивну характеризацію, до якої вжито барв від помаранчевої до цеглястої, артисти поводились зовсім свобідно. Піяніст, що сидів задом до телевізора, охоронив темними окулярами очі перед світлом рефлекторів.

До цієї емісії вжито телевізора системи Байрда. Фільму відтворювала автоматично і надавали її одну хвилину, так що диригент орхестри, коли його присутність на сцені не була конечна — міг перейти до ампліфікаторні і там оглядати самого себе.

Після закінчення програми, артисти з радістю поспішили охолодитися, виходячи з розігрітого рефлекторами помешкання.

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ ІНСТИТУТИ.

Про вогнища української науки на терені Польщі і закордону, з яких найбільшими є: Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові, Українські Наукові Інститути в Варшаві, Берліні і Празі — оповість мгр Мирослав Семчишин у радієвому репортажі 17. грудня в год. 17.50.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно —продажа: Бельґи бельґ. 89.75, 89.35, Доляри американські 5.31 — 5.28, доляри канад. 5.30.50—5.27.50, Фльорени гол. 289.60 — 288·10, Франки фр. 24.81 —, 24.67, Франки швайцарські 122.25—121.45, Фунти англ. 26.09—25.13, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Корони ч. 18.10, Корони дан 116.44—115.60, Кор. норв. 131.03 — 130.05, Кор. шв. 134.53 — 133.55, Ліри італ. 25.10 — 24.60, Марки фінл. 11.51 11.00, Марки нім. 122 — 117, Шил. австр. 96.00—95.00. Марки нім. срібні 132 —127.

Акції.

Банк Польський 107.00, — Ліпльпоп —3.00, Цукор 28, Островець 25, Стараховичі 33.00, 32.75.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 66.50, 2. ем. 65.50, серії 48.50, 5 конв. 51, 50.50, 4 прем. дол. 47.00. 77.15, 7 стаб. 456, купон 83.22.

Збіжжя.

Львів, 16. XII.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	23.75—24.00
Пшениця збор. червона	23.25—23.50
Пшениця одн. біла	23.50—23·75
Пшениця зб.	23.00—23.25
Жито шт. I	19.00—19.25
Жито шт. II.	18·75—19.00
Ячмінь одн.	21.25—21.50
Ячмінь на ядиво	20.50—20.75
Ячмінь паст.	19·75—20.00
Макухи льняні	18.50—19.00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 16 грудня н. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	3.00 зол
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	3.05 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням	3.05 „
1 л. молока	0.17 „
1 к. яєць	5.10—5.20 „

Тенденція на всі артикули слаба.

П Т И Ц Я.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 16. XII. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці льоко подвіря птахоякисарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясені, повногруді	1.10 зол:
Індики І. кл., добре умясені, повногруді	0.95 „
Курята І. кл. біло й жовтоніжки, без острішок, до ваги 1.60 кг.	1.00 „
Кури І. кл., товсті. без остріг, без напинку на ногах, щойно від 1.80 кг вгору	0.90 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.00 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замісць квітів на могилу свого члена о. Івана Туркевича складають: Муз. Т-во ім. Лисенка і Львівський Боян 20 зол. на Т-во вдів і сиріт по священиках.

Заклик до довжників. Не зважаючи на листовні упімнення та оголошення в часописах, декотрі Вп. Пані та Панове, бувші члени Т-ва „Українська Студ. Громада" в Кракові, не вирівняли супроти Т-ва своїх грошевих зобовязань. Тому Видїл „Української Студ. Громади" змушений оголосити частину довжників Т-ва в пресі. Рівночасно взиваємо ще раз всіх довжників Т-ва, щоб у найкоротшому часі свої зобовязання супроти Т-ва вирівняли, бо інакше оголосимо в пресі всіх довжників і до того Видїл Т-ва буде доходити своїх прав на судовій дорозі. Частинна листа довжників Т-ва: 1) Проф. Макар Ольга, Борислав. 2) Проф. Шипайло Ірина, Коломия. 3) Куник Олександер, Перемишль. 4) М-р Зінько Теодор, Дрогобич. 5) М-р Логуш Володимир, Бережани, 6) Кузьмович Модест, Тернопіль. 7) Д-р Хома Остап, Підволочиська. 8) М-р Рижевський Володимир, Краків. 9) М-р Городиський Петро, Губичі. 10) Д-р Капитан Дмитро, Рогатин. 11) Д-р Ковальчук Володимир, Лежайськ. 12) Д-р Савчак Михайло, Криниця. 13) М-р Якимів Адам, Сосновець. 14) Проф. Гавдяк Тадей, Дрогобич. 15) Д-р Кавінський Остап, Шельпаки. 16) М-р Зарицький Микола, Тустановичі. 17) Д-р Жук Семен, Любачів. — Листи і гроші слати на адресу: Ukr. Stud. „Hromada", Kraków, Uniwersytet Jagiel. — **Видїл.** 3281